

TOPORIŠIČEVI POMEMBNEJŠI PRISPEVKI K SLOVENSKEMU NAREČJESLOVJU

Vera Smole

Filozofska fakulteta, Ljubljana

UDK 811.163.6'28:929Toporišič J.

Z obravnavo samoglasnikov in naglasa v rodnem govoru Mosteca pri Brežicah leta 1961 je Jože Toporišič začel s postopnim uveljavljanjem strukturalnega pristopa tudi v povojno slovensko narečjeslovje. Čeprav je prvenstveno raziskoval slovenski knjižni jezik, se je z raziskavami svojega narečnega govora vključeval v vse (večje) narečjeslovne projekte; prav tako dragocen pa je njegov prikaz zgodovine slovenskega narečjeslovja in pobude za nadaljnje raziskave narečij.

Jože Toporišič, zgodovina slovenskega narečjeslovja, narečje v slovnici, narečje v enciklopediji, narečna besedila

With his study of vocals and accents in his native micro-dialect of the village of Mostec near Brežice in 1961, Jože Toporišič began the gradual implementation of the structural method in post-war Slovene dialectology. Although its primary research focused on the Slovene literary language, his work on this micro-dialect made him involved in all (bigger) dialectology projects; equally valuable is his outline of the history of Slovene dialectology, as well as his initiative for further research into dialects.

Jože Toporišič, history of Slovene dialectology, dialect in grammar, dialect in the encyclopaedia, dialect texts

1 Uvod

Čeprav se je Jože Toporišič raziskovalno posvečal predvsem slovenskemu knjižnemu jeziku, je pustil znaten pečat tudi v narečjeslovju in bil v drugi polovici 20. stoletja med jezikoslovci slovenskega knjižnega jezika edini, ki je – morda po zgledu hrvaških jezikoslovcev¹ – raziskal svoj narečni govor, budno spremljal in tudi opisoval dogajanja in dognanja v (slovenskem) narečjeslovju ter se vključeval v občasne širše narečjeslovne projekte.

Iz uvodnega dela njegove prve narečjeslovne razprave o govoru Mosteca pri Brežicah lahko razberemo, da je imel »če bo poskus uspel« (Toporišič 1978: 142)² na tem področju še večje ambicije, in sicer iz dveh razlogov: ker »Slovinci v vsem

¹ Kot lektor za slovenski jezik je bil v letih 1954–1965 zaposlen na zagrebški univerzi. K razpravi o moščanskem govoru (kakor tudi o zgodovini narečjeslovja) je pripomoglo »naročilo«; podal ga je ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah, prof. Stanko Škaler (Toporišič 1978: 163).

² Prva objava leta 1961 (Vokalizem moščanskega govora v brežiškem Posavju. *Dolenjski zbornik*. 203–222.).

povojnem času nismo dobili niti enega celotnost kakšnega narečja oziroma vsaj celotnost katere njegove ravnine obsegajočega dialektološkega dela« (prav tam: 141) in »ker se zdi, da stara dialektološka metoda dialektala le ne zajame v taki meri, kot si tega želi sodobna znanost o jeziku« (prav tam: 142). Uspel poskus bi mu bil »spodbuda ne le pri obdelavi drugih, tj. naglasnih, soglasniških, oblikoslovnih itn. pojavov tega govora, temveč bo skušal napredovati tudi zemljepisno v smer prek Save na Dolenjsko, na sever in severovzhod proti osrednji štajersčini ter na vzhod v kajkavščino« (prav tam).

Njegove narečjeslovne prispevke lahko razdelimo na:

1) **Raziskave rodnega govora vasi Mostec**, ki je po današnjem pojmovanju dobovski krajevni govor in spada v kozjansko-bizeljsko narečje štajerske narečne skupine. Sem spadajo: zapis celotne vprašalnice za *Slovenski lingvistični atlas* (1961) in *Slovenski lingvistični atlas* (1966), razprave o glasovju in naglasu (Toporišič 1961, 1962a, 1963, 1981, 2008, 2009), o glagolskem oblikotvornem naglasu (Toporišič 1990) in lastnih imenih (Toporišič 2004) ter vključevanje enega do dveh moščanskih besedil v zbirke socialnozvrstnih besedil.

2) **Celotno predstavitev zgodovine slovenske narečjeslovne stroke in posamičnih narečjeslovcev** (Fran Ramovš, Jakob Rigler) ter njihovo vrednotenje.

3) **Enciklopedične obravnave (posamičnih) narečij** ali zgodovine slovenskega jezika (razpad na narečne podstave) – slednje v *Enciklopediji Jugoslavije* (Toporišič 1960) in *Enciklopediji Leksikografskega zavoda* (Toporišič 1964) ter v lastni *Enciklopediji slovenskega jezika* (Toporišič 1992).

4) **Učbeniške in slovnične predstavitve slovenskih narečij v okviru socialne zvrstnosti** od učbenika *Slovenski knjižni jezik 1* (Toporišič 1965) do vseh izdaj *Slovenske slovnice* (Toporišič 1976, 1984, 1991, 2000).

5) **Izbor narečnih besedil** za ponazoritev socialnozvrstne členjenosti slovenskega jezika: v učbeniku *Slovenski knjižni jezik 1* (Toporišič 1965) osem besedil, v *Besedilih slovenskega jezika* (Toporišič 1975) enajst besedil in v *Slovenskih zvrstnih besedilih* (Toporišič, Gjurin 1993)³ dvajset besedil.

6) **Uredniško delo**, pri čemer izpostavljam uredništvo obsežne druge knjige *Zbrana dela* Frana Ramovša (Toporišič 1997).

Nekoliko podrobneje bomo obravnavali in v čas umestili njegova za slovensko narečjeslovje najpomembnejša dela, in sicer razpravo *Vokalizem moščanskega govora v brežiškem Posavju* (Toporišič 1961), *Glagolski oblikotvorni naglas moščanskega govora* (Toporišič 1990) in obsežen pregled narečjeslovnih del v nemščini z naslovom *Slovensko narečjeslovje* (Toporišič 1962b, prevedeno in dopolnjeno Toporišič 1987), iz katerih odseva tudi njegov pogled na slovensko narečjeslovje v celoti in na posamezne narečjeslovce. Kritičen pretres bi bil potreben tudi za njegova druga dela, vendar smo tu prostorsko omejeni.

³ Prva objava leta 1981.

2 Toporišičevi najpomembnejši prispevki k narečjeslovju

Ne glede na v začetku 60. let pri slovenskih raziskovalcih še edino prisotno⁴ klasično diahrono narečjeslovje je enako kot pri obravnavi knjižnega jezika tudi v narečjeslovje vpeljal strukturalni pristop in bil njegov vnet zagovornik.

2.1

V času lektorskega službovanja v Zagrebu je raziskal in leta 1961 v *Dolenjskem zborniku* objavil »samosvojo, strogo strukturalistično« (Toporišič 1987: 251) obravnavo *Vokalizma moščanskega govora v brežiškem Posavju* (Toporišič 1961),⁵ v kateri po metodi, ki »loči eno- in veččasijski del, vprašanja obravnava fonološko in torej ves čas v sistemu« ter si prizadeva odkrivati »razloge za fonološki razvoj, meje prehodov in potekov (npr. samoglasniškega upada)« (Toporišič 1987: 252). Razprava je poleg uvedbe novega pristopa v povojno slovensko narečjeslovje prinesla odkritje v slovenskem narečjeslovju v taki obliki nepoznanega naglasnega pojava, ko se tonemsko nasprotje zamenja s kolikostnim, in sicer akutirani samoglasniki obdržijo dolžino, cirkumflektirani se skrajšajo, kvaliteta samoglasnikov pa se pri tem ne spremeni. Samo ta pojav je za širšo jezikoslovno javnost obravnaval tudi v prispevku *Ablösung des relevanten Wortintonationssystemes durch den Quantitätsunterschied in einer slovenischen Mundart*, objavljenem leto kasneje (Toporišič 1962a) v reviji *Scandoslavica*; »na izrecno željo tedanjega njenega urednika T. Logarja« (Toporišič 1987: 252) je bila skrajšana verzija z naslovom *Zamenjava tonemske opozicije s kvantitetno v moščanskem govoru brežiškega Posavja* objavljena tudi v kongresni številki (za kongres v Sofiji) *Slavistične revije* v rubriki Zapiski in gradivo (Toporišič 1963) kot njegova prva objava v tej reviji. Tako se zdi, da je zanimivo odkritje novi pristop tedaj potisnilo bolj v ozadje. Sicer pa ga je v drugem, sinhronem delu svoje disertacije⁶ s pregledom vokalnih in konzonantnih sistemov v južnonotranjskih govorih (Rigler 1963a: 179–199) in s fonološkimi komentarji tudi v diahronem delu uporabil tudi tri leta mlajši Jakob Rigler, ki je metodo z veliko mednarodno odmevnostjo (v pozitivnem in negativnem smislu) bolj radikalno uvedel v prikaz zgodovine slovenskega jezika v razpravi *Pregled osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu* (Rigler 1963b), pristop predstavil na kongresu v Sofiji 1963 in ga zaradi polemik nadaljeval v *Pripombah k pregledu osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu* (Rigler 1967). Toporišič (1987: 248) ima ta njegova dela za višek ljubljanske šole v 7. obdobju slovenskega narečjeslovja, tj. po 2. svetovni vojni in do leta 1985. Na istem

⁴ Pred njim je strukturalistični opis narečja v disertaciji o podjunskega narečju (Isačenko: 1933) in posamičnega govora v monografiji o rožanskem govoru Sel (Isačenko: 1939) kot edini podal Aleksander Vasiljevič Isačenko, rojen v Rusiji, študiral in služboval pa je pretežno v Avstriji. M Orožen (1994) med strukturaliste prišteva prav tako med svetovnjima vojnoma delujočega L. Tesnièrja.

⁵ Razprava je bila ponatisnjena še leta 1978 v njegovi monografiji *Glasovna in naglasna podoba slovenskega jezika*, ki v poglavju I obravnava Glasovno podobo slovenskega knjižnega jezika (in moščanskega govora); naslov poglavja navajam zato, da opozorim na dejstvo, kako je v monografijo o glasoslovju in naglasu slovenskega knjižnega jezika brez zadržkov, čeprav v naslovu v oklepaju, vključil tovrstno obravnavo svojega narečnega govora.

⁶ J. Rigler je doktoriral leta 1960 pod mentorstvom T. Logarja, v objavo pri SAZU je bilo delo sprejeto 20. 10. 1961, izšlo pa šele leta 1963.

kongresu in prav tako s strukturalnim prispevkom je nastopil tudi Tine Logar s prikazom *Sistemov dolgih vokalnih fonemov v slovenskih narečjih* (Logar 1963). Začetek 60. let pomeni zamenjavo Ramovševega klasičnega modela narečnega prikaza (glasovja) z novim strukturalnim opisom (glasovnega sestava) in v tem pogledu ne zaostaja kaj dosti za dogajanje v Evropi (po Kenda-Jež 2002). Zaostanek se kaže predvsem v umanjkanju celostnih obravnav (ne samo glasoslovja) posameznih govorov (ali narečij); to praznino je imel Toporišič v načrtu zapolniti, a je prav tako obstal pri glasoslovju in naglasu ter deloma še pri oblikoglasju (glagol).

V čem je ta razprava drugačna? Kot je že sam navedel, ločuje enočasijski (sinhroni) od veččasijskega (diahronega) dela, v obeh pa veliko razpravlja o razmerju med glasovi v sistemu pred spremembo, vzrokom zanjo in tudi posledico, foneme prikazuje v linearni vrsti, v besedni preglednici in v sistemu (samoglasniški tri- in štirikotniki), ki je lahko višinsko (ne)uravnovešen, (pre)natrpan ipd.; fonemskost samoglasnikov (in vokoidov, tj. zlogotvornih zvočnikov) dokazuje s pomensko razlikovalnostjo v konkretnih besedah; podobno dokaže tudi alofone, ki zaradi položajne pogojenosti ne morejo biti v opoziciji s svojim matičnim fonemom (npr. dolga *ö* in *ü*, ker je *ö* alofon fonema *ü* pred *r*). Skupaj z novim pristopom uvaja tudi novo terminologijo, pri čemer je v sinhronem delu ključna beseda sistem – sistem dolgih, kratkih naglašanih in nenaglašanih samoglasnikov, v diahronem pa artikulacijski premiki (npr. spuščanje), fonemske nevtralizacije, funkcionalna obremenitev, (ne)zasedenost artikulacijskih mest ipd. Na koncu vsakega poglavja poda tudi primerjavo z ustreznim knjižnim sistemom. Dejansko je na tak način mogoče obravnavati samo lastni govor, saj bi bilo sicer nemogoče pridobiti toliko in natančno tako gradivo, kot ga za prikaz razmerij potrebuješ;⁷ in tega se tudi sam zaveda (Toporišič 1978: 142). Zato lahko potrdimo ugotovitev (Kenda-Jež 2002: 19), da je poleg strukturalne uvedel tudi introspektivno metodo raziskovanja lastnega govora, ki se je nadaljevala v kasnejših narečjeslovnih magistrskih in doktorskih delih.

2.2

Podobno inovativen za slovensko narečjeslovje je bil prikaz glagolskega oblikotvornega naglasa moščanskega govora, torej vseh oblik, vključno z nedovršnikom, pri katerih lahko pride do premene mesta ali kolikosti naglasa in/ali kakovosti samoglasnika (Toporišič 1990). Znotraj vrst in razredov ugotavlja naglasne tipe v moščanskem govoru in jih primerja s knjižnimi. Le na ta način se poleg regularnih naglasnih premikov v posamičnem govoru lepo izrazijo nalike (analogije) kot posledica vpliva frekventnejše ali enostavnejše oblike, pomembne za tipologijo oblikotvornega naglasa. Na koncu ugotovitve povzame in spodbudi k nadaljnjim takim raziskavam.⁸

2.3

Toporišičevi sistematičnosti in natančnosti se imamo zahvaliti za precej obsežno zgodovino slovenskega narečjeslovja od začetkov oz. omemb narečij sredi 16. stoletja

⁷ Razprava je bila npr. zgled avtoričini prvi objavi o šentruperskem govoru (Smole 1990).

⁸ Temu zgledu je sledila obravnava oblikotvornega naglasa glagola v šentruperskem govoru (Smole 1996) in še več obravnav v doktorskih in magistrskih delih.

do izida knjige, ki ima v podčrtnih opombah navedene dragocene bibliografske podatke (Toporišič 1987: 217–256).⁹ Prvih šest poglavij je res temeljita obravnava vseh (tudi rokopisnih) narečjeslovnih raziskav, vključno z medsebojno primerjavo in vrednotenjem. Med drugim je opazno spoštovanje Ramovševega dela in zavedanje, kako veliko delo je dejansko opravil. Njegovo metodo poimenuje »zgodovinsko-nastankovna« (prav tam: 241), jo pa tudi takole ovrednoti: »Taki narečjeslovni metodi je mogoče zameriti samo eno: daje nam precej zanesljiv vpogled v razvoj kakega narečja, le tega pa ne vidimo v njegovem obstajanju. Enočasijske podobe narečja si iz takih portretov [...] ne moremo prav sestaviti, kajti pri teh narečjeslovnih postopkih premnoge stvari ostanejo neopažene.« Tako je razumljivo, da je v sedmem obdobju (dodano) za višek ljubljanske šole opredelil Riglerjevo delo s strukturalno metodo,¹⁰ medtem ko je veliko bolj zadržan do obsežnejšega Logarjevega dela, čeprav mu še v šestem obdobju (in leta 1961!) v povezavi z njegovimi prizadevanji za *Slovenski lingvistični atlas* priznava:

Ko bo to delo enkrat končano, bomo morali biti Tinetu Logarju hvaležni ne le za novo prispevano in za marsikatero razlago iz tega, veliko hvalo zasluži tudi – skoraj bi človek tako rekel – njegova zavestna večja mera skromnosti nasproti popolnejšemu raziskovanju slovenskih narečij, ki bi jih s seboj prinesla nekoliko spremenjena, tudi fonološke, stavčnofonetične in skladenjske pojave upoštevala metoda, ki pa bi izdajo jezikovnega atlasa odrinila skoraj v nedosegljivo daljavo. Tako je dobro, da T. Logar vztraja na omenjeni poti [...], manjkajoče bo morda mogoče tudi pozneje (vsaj deloma) dopolniti, ker se ohranjajo magnetofonski posnetki zadevnih narečij za poznejšo rabo. (Prav tam: 247)

Pred pohvalno predstavitevijo novonastalih dunajske in graške šole¹¹ ob zaključku k ljubljanski pravi,

da bi slovensko narečjeslovje moralo jemati za primerjalno točko sistem knjižnega jezika [...]; v tem primeru bo odpadlo veliko stvari, ki sedaj zadeve samo zamegljujejo. Seveda bi se narečjeslovci morali bolj podkovati v oblikoslovni teoriji, in sploh oblikoglasju (morfonologiji) posvečati več pozornosti. Tako bi dvoglasnike morali zapisovati s samimi samoglasniškimi črkami, npr. ei, ou, in ne s črkami za drsnike. (Prav tam: 254)

Do neke mere je nadaljnje narečjeslovje temu res sledilo,¹² njemu neljub način zapisa je v narečjeslovju ostal, za folkloristične namene pa se rabi bolj ali manj strokovno zastavljen in sproti oblikovan poenostavljeni zapis.

⁹ Razprava se za spoznavanje zgodovine slovenskega narečjeslovja in v nekoliko skrajšanem obsegu še vedno uporablja v študijskem programu slovenistika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

¹⁰ In hkrati obžaluje, da se je tudi on omejil samo na glasoslovje in naglas (prav tam: 248).

¹¹ Zlasti za predstavnika dunajske šole, Pavleta Zdovca in Gerharda Neweklowskega, meni, da sta se zgledovala tudi po njegovih delih.

¹² Nasvetu, naj bo primerjalna točka knjižni jezik, je najbolj dosledno sledila Zinka Zorko; vendar sama primerjava brez predhodne ugotovitve sistema posameznega krajevnega govora (ta ni enoten za celo narečje, kot si je to nekako predstavljal Toporišič, a se ob konkretnem ukvarjanju z moščanskim govorom večkrat tudi zanikal) ne prinese zelenega rezultata. Primerjavo med sistemoma prinašajo šele doktorska in magistrska dela ter objave iz njih, nastale po doktorski disertaciji *Oblikoglasje in oblikoslovje šentruperskega govora* Vere Smole (1994).

3 Sklep

Toporišičev prispevek k slovenskemu narečjeslovju vsekakor ni zanemarljiv. Po kvaliteti izstopajo njegove obravnave moščanskega govora, prav tako pregled zgodovine narečjeslovja, vključno z izdajo druge knjige Ramovševega zbranega dela, manj pa obravnava narečij v okviru zvrstnosti v slovnici in enciklopediji. Lahko rečemo, da je »sledilce« imel tako v metodološkem smislu kot v smislu zapolnjevanja vrzeli, na katere je opozarjal. Velja pa še omeniti, da ima kot dolgoletni organizator Škrabčevih in Pleteršnikovih dni zasluge za nastanek mnogih narečjeslovnih prispevkov različnih avtorjev. Na koncu lahko samo še obžalujemo, da kljub »uspelemu poskusu« s prvo razpravo svojih narečjeslovnih ambicij ni uresničil v večjem obsegu.

Viri in literatura

- ISAČENKO, Aleksander Vasiljevič, 1933: Die Kärntner-slowenischen Dialekte des Jauntals in Karnten. Wien: Universität Wien.
- ISAČENKO, Aleksander Vasiljevič, 1939: *Narečje vasi Sele na Rožu*. Ljubljana: Znanstveno društvo.
- KENDA-JEŽ, Karmen, 2002: *Cerkljansko narečje: Teoretični model dialektološkega raziskovanja na zgledu besedišča in glasoslovja. Doktorska disertacija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- LOGAR, Tine, 1963: Sistemi dolgih vokalnih fonemov v slovenskih narečjih. *Slavistična revija* 14/1–4. 111–123.
- RIGLER, Jakob, 1963a: *Južnonotranjski govori: Akcent in glasoslovje govorov med Snežnikom in Slavnikom*. Ljubljana: SAZU.
- RIGLER, Jakob, 1963b: Pregled osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu. *Slavistična revija* 14/1–4. 25–78.
- RIGLER, Jakob, 1967: Pripombe k Pregledu osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu I. *Slavistična revija* 15/1–2. 129–152.
- SMOLE, Vera, 1990: Govor vasi Šentrupert in okolice. *Razprave. Classis 2, Razred za filološke in literarne vede, Philologia et litterae* 13. 257–273.
- SMOLE, Vera, 1996: Tonemski naglas glagolskih oblik v šentruperskem govoru. *Razprave. Classis 2, Razred za filološke in literarne vede, Philologia et litterae* 15. 269–288.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1960: Jezik slovenski (slovenački). *Enciklopedija Jugoslavije* 4. Zagreb: Leksikografski zavod FNRJ. 496–489.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1962a: Ablösung des relevanten Wortintonationssystems durch den Quantitätsunterschied in einer slovenischen Mundart. *Scando-slavica* VIII. Kopenhagen: Munksgaard. 239–254.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1962b: Die slovenische Dialektforschung. *ZslPh* 33/2. 383–416.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1963: Zamenjava tonemske opozicije s kvantitetno v moščanskem govoru brežiškega Posavja. *Slavistična revija* 14/1–4. 206–209.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1965: *Slovenski knjižni jezik I*. Maribor: Obzorja.
- TOPORIŠIČ, Jože (ur.), 1975: *Besedila slovenskega jezika*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1978: *Glasovna in naglasna podoba slovenskega jezika*. Maribor: Obzorja. 141–163.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1981: Mostec (OLA 17). Pavle Ivič idr. (ur.): *Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih Opšteslovenskim lingvističkim atlasom* (Posebna izdanja LV, Odjeljenje društvenih nauka, Knjiga 9). Sarajevo: ANUBiH. 147–156.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1987: Slovensko narečjeslovje. Jože Toporišič: *Portreti, razgledi, presoje*. Maribor: Obzorja. 217–256.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1990: Glagolski oblikotvorni naglas moščanskega govora. *Razprave SAZU* 13. 89–107.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- TOPORIŠIČ, Jože (ur.), 1997: *Fran Ramovš. Zbrano delo. Druga knjiga*. Ljubljana: SAZU.

- TOPORIŠIČ, Jože, ⁴2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2004: Lastnoimenskost v vasi Mostec. Marko Jesenšek (ur.): *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika. Slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišece: Društvo Pleteršnikova domačija. 9–17.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2008: Moščanski naglas v primeri s Škrabčevim knjižnim. Jože Toporišič (ur.): *Škrabčeva misel VI. Zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica. 7–17.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2009: Glasoslovje in naglas moščanskega govora v primeri s slovenskim knjižnim jezikom. Vera Smole (ur.): *Slovenska narečja med sistemom in rabo. Obdobja 26*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 101–108.
- TOPORIŠIČ, Jože, GJURIN, Velimir (ur.), 1993: *Slovenska zvrstna besedila*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.